

Euzkotar umien aldeez Euzkerea BITIK BIRA IPUIN BARRA

UME-SALATIA

(Amaya)

"Ara emen nere aurka ekafi duten bigafen salakaria: Gaziak usteltzen ditualako, Leticien Jaungoiko-etan zintzen ez dualako, eta beren orde zxfen izenpian beste jaungoiki batzuek ipintzen ditualako, Sokrates erudun da."

Platon "Alkaf izketak".

Sej urte zituarik ikastetxera asi zan, eta adiraltzen, eta ikasten, eta bere ikasbideak aurka artzen aleginduz bafian, au ere bestiak zelatatzen arduratzen zan, gero Irakasleak salatzekotan: "Anderaño, Jonetxo k irolerakuan lorategi erizetik juañ? ta lore bat oinpetu ta puskatu du. Anderaño, atzo suk etxera idazturik ez eramateko esan zenduan, baña Katarine'k Kistaf-ikastia eraman egin zuan. Anderaño, Kepatxuk itufia zabalik laganda ta ur gutzia kanpora dajua, ta abaf. Oitura ori oso itxuzia zala-ta, ume salatia ludiko ikastetxe guztietan gaizki ikusia izaten dala-ta bere lagunak salatzeari lagatzeko askotan Irakasleak ixilian esan afen, etzan zuzentzen-da, egun artian ikasle danen auzian zan zion: —Jonetxu lorategira geyegi uferatu dala ikusi ba dez, esan egin biaz ziozun, lorerik puskatu ez zezan, utz-egitea gero neri salatzekotan nai izan gabe. Katarine bezif nekzato esangia dezu ta nere agindua bete zuan, etxera zeraman ikusi zioñogun Kistaf-ikastia ikastolaka etzan etxekua baizik, eta ezjakilian ekafia. Ta Kepatxuk itufia zabalik lagatzen ikustian salatzera etortzen eman dezun astia itufia itxitzen eman biaz zenduan. Oitura ori oso zitala dala ta ikastolan ez detala nik salaketarik artzen esaten dizut ume guztien auzian eta auzidia zeranian ere akatz ori baldin ba dez gizon zintzo guztiak zure ondoko alde egingo du."

Baia auzerantz etzerala onelakua izango ta bestiak salatu gabe zeure buruakin arduratuko zerala ta gaurtik auzera lagunik ez dezula zalatuko uste detalako auzi esaten dioet besteari: ez dezutela eguñez begiratu, jolas danetan, kezka gabe, begi on ez artu zaitzela, auzerantzian bestiak bezelakoa umea izango zerala. Eta batez ere ikaslori gauza bat eskatzen dizut, ez dezayotzela deitu bere izenez baizik, ikastolan ezizenik deitzen ez detalako utzitzen, guztioz dakizuten bezela Goyeneta'taf Imanol du bere izena.

Umiak irakaslearen agindua bete zuzen eta onelakua izango ta bestiak salatu gabe zeure buruakin arduratuko zerala ta gaurtik auzera lagunik ez dezula zalatuko uste detalako auzi esaten dioet besteari: ez dezutela eguñez begiratu, jolas danetan, kezka gabe, begi on ez artu zaitzela, auzerantzian bestiak bezelakoa umea izango zerala. Eta batez ere ikaslori gauza bat eskatzen dizut, ez dezayotzela deitu bere izenez baizik, ikastolan ezizenik deitzen ez detalako utzitzen, guztioz dakizuten bezela Goyeneta'taf Imanol du bere izena.

Umiak irakaslearen agindua bete zuzen eta onelakua izango ta bestiak salatu gabe zeure buruakin arduratuko zerala ta gaurtik auzera lagunik ez dezula zalatuko uste detalako auzi esaten dioet besteari: ez dezutela eguñez begiratu, jolas danetan, kezka gabe, begi on ez artu zaitzela, auzerantzian bestiak bezelakoa umea izango zerala. Eta batez ere ikaslori gauza bat eskatzen dizut, ez dezayotzela deitu bere izenez baizik, ikastolan ezizenik deitzen ez detalako utzitzen, guztioz dakizuten bezela Goyeneta'taf Imanol du bere izena.

ERRIJETATIK

MANARIA
Gexorik nagualako, aspalditxuban eztoz ezer idatzi, baña, egunorantian apuf bat oberantza eginda aurkitzen nazalako, izpaf batzuk bidaltzen dodaz gaur.

EZKONTZAK. — Lengo asteko egubian ezkundu ziran "Ikabaltzeta-Beazkoa," ko Ikabaltzeta'taf Bifof mutila ta "Itufi-etxe," ko Gofitaf Lone neskatila, Zorijonak.

Baia lastef ezkontzen da "Artzubi," ko Ortuoste'taf Miren Jasone neskatila "Landaluze," ko bere osaba Saturnin mutilagaz, Zorijonak zueri be.

ELIZKIXUNAK. — Igarandian, Josu'n Bijoiz deun eta gozuarren aintzaz, Jaunaf ez asko ta elizkixun edefak egin ziran. Aintza ta omena Berat'i.

Ta Bilbao'ko zinegotzi eskertafak arturiko asmu dongo-dongia atzeratuko al du.

EGUNA-OSPATU. — Igaroriko egubian ospatu eban bere jayotegunaren-urte-ufena, Bafenetxea'taf Polentzi emeko txanburu-lagun agufarijak. Au dala bide zorion-aguf asko artu eban Polentzi jaunak. Geuriak be artu ba jauna, ta urte askoan olantxe.

JUAN-ETORIJAK. — Santurtze'ra juañ zan Ortuoste'taf Inaki gixurtza.

—Egun batzuetan emen aurkitzen da Etxebarria'taf Kafane Baltzola'ko neskatila begikoa.

"LAUAXETA" JAUNARI. — Beste askoren artian, artu egin neure zorion-agufi be, Gatika'ko erjian egin entzuben omen-jai edefagalik. Olako jai bat ondo meretsi dozu ta. Zorijonak be.

MANARIKO.
Uafa.—Poztuzen naz osatu zarala jakifian. Zer ete-zeunkan nenguan. Zenulako idalze trebiak bafekiak doguz. Eta eskefik asko zeure zorionkatik. Ekin zintzoro zintzoro idatzen, abefijaren onerako ixango dalako.—Lauaxeta.

BARRY DOCKT'IK
ITXASTA' EUZKOTARAI.—Safi entzuten dogu itxastafen artian euek ezin leikela eze' egin abefijaren alde, beti bidaltzalako atzerijetatik inoiz juañ-barik Euz kad'rantz eta ziniñnen onegaz betetuta ezta be artzen ezeren ardurarik. Nire uestez eñu andjian dagoz onelako ziniñmendunak, abefi juañ egin edo ludi-ziaf ibili beti dago zer-egin biazteku euzkotaf gustijantzat. Nik onci, abefizela diran gustijai olan itaundutan dautset: ¿Ete dakixu euzkerea? ¿Bai? Ba euzkerea badakixu, euzkeraz itz-egixu ontziko euzkeldun euzkeraz, mutli koskof asko egoten dira baruban, inoiz urten bafuk euren basefijetatik, lotsatuta euzkeraz itz-egifeko, oldozturik itxas-idijak (itxastafak onela defuten-dautsagu atzeri bateko biztanliak taldia andjian egoten diran Bilbao'ko ontzietan) bafe-egingo dautsola euren izketeari; mutli onek ikusten ba-da-be zubez, euren agintari zarienak, euzkera egiten dozubela lotsa-barik itz-egingo dabe geure ele mañian. Au alde batetik; beste-tik, idatzi egin biaz dozube noizik-noizera zuben itxas-ibilketatzaz edo ikusten dozu.

Ufa.—Poztuzen naz osatu zarala jakifian. Zer ete-zeunkan nenguan. Zenulako idalze trebiak bafekiak doguz. Eta eskefik asko zeure zorionkatik. Ekin zintzoro zintzoro idatzen, abefijaren onerako ixango dalako.—Lauaxeta.

BARRY DOCKT'IK
ITXASTA' EUZKOTARAI.—Safi entzuten dogu itxastafen artian euek ezin leikela eze' egin abefijaren alde, beti bidaltzalako atzerijetatik inoiz juañ-barik Euz kad'rantz eta ziniñnen onegaz betetuta ezta be artzen ezeren ardurarik. Nire uestez eñu andjian dagoz onelako ziniñmendunak, abefi juañ egin edo ludi-ziaf ibili beti dago zer-egin biazteku euzkotaf gustijantzat. Nik onci, abefizela diran gustijai olan itaundutan dautset: ¿Ete dakixu euzkerea? ¿Bai? Ba euzkerea badakixu, euzkeraz itz-egixu ontziko euzkeldun euzkeraz, mutli koskof asko egoten dira baruban, inoiz urten bafuk euren basefijetatik, lotsatuta euzkeraz itz-egifeko, oldozturik itxas-idijak (itxastafak onela defuten-dautsagu atzeri bateko biztanliak taldia andjian egoten diran Bilbao'ko ontzietan) bafe-egingo dautsola euren izketeari; mutli onek ikusten ba-da-be zubez, euren agintari zarienak, euzkera egiten dozubela lotsa-barik itz-egingo dabe geure ele mañian. Au alde batetik; beste-tik, idatzi egin biaz dozube noizik-noizera zuben itxas-ibilketatzaz edo ikusten dozu.

Ufa.—Poztuzen naz osatu zarala jakifian. Zer ete-zeunkan nenguan. Zenulako idalze trebiak bafekiak doguz. Eta eskefik asko zeure zorionkatik. Ekin zintzoro zintzoro idatzen, abefijaren onerako ixango dalako.—Lauaxeta.

BARRY DOCKT'IK
ITXASTA' EUZKOTARAI.—Safi entzuten dogu itxastafen artian euek ezin leikela eze' egin abefijaren alde, beti bidaltzalako atzerijetatik inoiz juañ-barik Euz kad'rantz eta ziniñnen onegaz betetuta ezta be artzen ezeren ardurarik. Nire uestez eñu andjian dagoz onelako ziniñmendunak, abefi juañ egin edo ludi-ziaf ibili beti dago zer-egin biazteku euzkotaf gustijantzat. Nik onci, abefizela diran gustijai olan itaundutan dautset: ¿Ete dakixu euzkerea? ¿Bai? Ba euzkerea badakixu, euzkeraz itz-egixu ontziko euzkeldun euzkeraz, mutli koskof asko egoten dira baruban, inoiz urten bafuk euren basefijetatik, lotsatuta euzkeraz itz-egifeko, oldozturik itxas-idijak (itxastafak onela defuten-dautsagu atzeri bateko biztanliak taldia andjian egoten diran Bilbao'ko ontzietan) bafe-egingo dautsola euren izketeari; mutli onek ikusten ba-da-be zubez, euren agintari zarienak, euzkera egiten dozubela lotsa-barik itz-egingo dabe geure ele mañian. Au alde batetik; beste-tik, idatzi egin biaz dozube noizik-noizera zuben itxas-ibilketatzaz edo ikusten dozu.

Ufa.—Poztuzen naz osatu zarala jakifian. Zer ete-zeunkan nenguan. Zenulako idalze trebiak bafekiak doguz. Eta eskefik asko zeure zorionkatik. Ekin zintzoro zintzoro idatzen, abefijaren onerako ixango dalako.—Lauaxeta.

ten eta norbaitek gogoratzeke "Azpotxo" deitu bazion ere, zintzo bezela barkazioa eskatu ta ez zion inork jolasaldian iges-egin.

Goyeneta ez ondutzia tamala zan baña etzan ondu. Erak aldatzia izan zan egin zua. Len bezela salatzera zuzen bera juañ gabe, Irakasleak arpez-arpegi salatu gabe beronek entzuteko eran beste lagun bati esaten zion, zitalkeri utzez: "Y, Kol-dobika, Irakasleak gaur erakutsi digun abestia oso motza dala zioke Bernarde'k eta ofegaitik ez duala ikasteko aleginik egin" ta onela ixilkeriz salatu ta gafiara bere laguna er, afixkuan sartu eratutzen zuan.

Goyeneta etzan zuzentzen-da, Irakasle- miak, bere ikastetxe maiteko umien sala- keta - zalekera zabalteko bilduf-ikaraz, atzegaube auzid atera egin zuan.

Goyeneta'k gizondu ta ere salaketa gir- afarekin jafaitu zuan. Beronen salaketa- bide ziralarik, bere auzokide on eta esku- garbi batzuek espetxe samintsunak ikusi- ta bestiak diru-nekiak ordaindu biaz izan zituzten.

Auzokideak ezin zuten begiz ikusi-nazka- zioten ba-eta nazka ori agertzeko aldija ere eldu zan. Inork ez zuan maistertzat euki- nai ta efi guztian bizitzeko etxerik bilatu- ez-da, iges-egin biaz izan zan bere efi-lik inork ezagutzen ez zuan beste leku batera. Bere efi-kidiak onelaxe iritxi zuten gizon- zital ura aufetik kentzia.

Europa'ko Gudate Auzidun doistafanga- na zelataritzat eskeintzera bere girfia txaf- eraman zuan. Bere bizibidiaren saria artzoko garaya eldu zan noski, ta arte bi- tartian diru gabe egindako lanen ordain- ugaria oraintxe izango zuan.

Diru orde salatzian sartzen dan gizon- ari datorikuan ondorenguen befi bai da- kizute ordia, Jakifian gañian zaudete.

France'taf gudari nagusien eskutan lais- taf erori zan jai! ta Goyeneta'ren zor- iaxafa erian jakin zanian, eritaf gustiak le- nagoko gaizki-egiañak barkaturik, umetan salati-akatzak kentzeko anbiste alegindua zan, Irakaslearen bitaftez, bere alde lana egiten asi ziran lako, Goyeneta gixajua su- izkizuri erail zutela egun batzuek bafizira.

[Irarukten nazuten umetxo euzkotafok! Etxean naiz ikastetxietan, landan, txaidian, enparantzan, naiz txadonan naiz mendian, edozein lekutan, kistaf ta euzkotafak bezela ibili zaitzete, zeuen egitien lotsik izan ez- ta, zuen bizitza, befigetan iri geratu Abefi -Edeziaren puzka da-ta; salati, zelatari, ta saltalzietatik azke ikusi nai degun Abefi-arena...]

ARITOKIETA.

beno egoten zarian kai batzuetan eta idaz- kizok bildalu gure izpafingio edo aldizkig- ietan, pozik artuko dautzubez-ta. Asieran gatxa ixango da geyenantz euzkera idaz- tija bera beriala ikusiko dozube atsegiñez, geruago ezezagotza arinago egiten dozube- la; orduban zuben zaletasuna andijagua ixango da gure elarentzat eta batzuk as- ten ba-gara euzkera idatzen zabalduko do- gu zaletasuna itxastaf gustijaren auzian noizik-noizera idatzi-ekzere itxas-gai edo geure bixijeratzaz.

¿Eztakizu euzkerea?, erosi egixuz elizi- on bat eta euzkeldun idatzi batzuk eta gi- txi-gitxia, gogoz beterik eta oldozturik euzkotaf ona ezala euzkeldun itaxeko lanik eztabena egiten, adifaldu sendo, orain eze- ez jakin-afen ikasiko dozu biazko, jakin- go dozu inoiz ezala jayo jakintzu eta lan bitaftez ikasi dabela gustija.

Orain beste gauzatu bat; au geyago da ontziburuentzat inarleri edo bulzindirari- jantz baño. Ibilten zarian atzefiko kayetan ezagututen emotia biztanliak guk abefi bat daukagula, orain buztafuta dagona atzian eukiften dogun ikuripinian, garantzi aundiko gauza da, ¿zein da onetarako bidia? Bat, euzkotaf-ikurin bat ixatia zeben ontzietan eufian; au ikusirik itaunduko dautzubez ¿kijanak zer edo nongo ikurifia dun; or- duban erantzun lei, guk espanaf ikuripinian ibili-afen daukagula geure abefija ondo ezaguna bere ele, abenda, ekandu ta oñura gustijatzak baña eztauzkugula nabafitu espanafak geuk eskubide osua euki afen ge- re azkatasunerako. Beste bidetubatz onet- arako da, "Se prohibe la entrada" ipinten daben idazkumatan idatzia euzkeraz itz on- en ikufa.

IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

ITXASTA'.
IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

ITXASTA'.
IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

ITXASTA'.
IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

ITXASTA'.
IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

ITXASTA'.
IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

ITXASTA'.
IBILKETAK.—Port Talbot'en agufu- doruz Bilbao'taf Julien eta Monasterio'taf Bifof, "Banderas" eta "Miguel" deritxon ontzietako inarleri bikañak eta Bermeo'ko Euzko-Gastediko bazkidiak, eta asko poztu gara euek ikusifa osasunez beterik. Opa dautzubez, lagun mañiak, zorionak itxaso- ziaf eta arin juañta zuben txoko mañiara, zuben sendija ta... (ba-dakixube zer esan guradoten) ikusteko. Aguf eta ondo ibili.

Euzkerea, basatijen elia dala esan dabe- nak basurde jakingiak ixan ei-diran-afen, ele edef-ikuskarifia dala autortu dabe, ao batez jakifun gustijak. Baña edefa dala, itxusija dala, ezta inok ludijon ukatu "Euzkerea, euzkotafen elia dala". Zentzun- izpi izpefik be eztauken euzko-espanafale baten-batzuri inoz entzun dautsegu "Euz- kerea ezala euzkotafen ele bakafa". Euroi jaramon egifia, gaberdikoa auztaren estu- lari jaramon egifia lakoxia da.

¿Eta euzkerea euzkotafen ele bakafa dan- ezkeru, bera mañiatzen bafituta g a g o z , euzko-odol-tanta bat geure sanetan daroyag- unok. Ez da nauka euzkel-edefitunak iragafia; ezta nauka seiñi euzkel-ixenak ezafia. Norberaren seiñari noñian - bein laztan bat emon, bere politasunak, edefitun- aza ta jakifurija iragafi ta beste, barik sei- ma mañe-mañe dabela difon gurasuak ez- tabe egiz eta benez seiña mañe. Semien-ezez pen-odolez goñituta el-zorjian dagon ama- zarai, eskuba emon, dagon egeeratik ata- ra, laztanez odol-zurrijak legortu ta osatu- tzen eztaben seiñak, ez oau amarik mañe. Ama zaf zarifuru ori, euzkerea da. Bere seiña, geuk, euzkotafok.

II
Euzko-abertzaleatun-azija ala euzkerea- azija erain biaz da lenago, euzko-bixijan? Ufengo baten ofetzaz astiro jarduntia bai- lizeke. Ofafino, jardun eta arazo ofetan as- tija galtzeko aldijan ezkagoz, neutre ema- kume uestez.

Abertzaleatun-barik ez lei euzko-ekan- durik berbitzu ta osatu; abertzaleatun bar- ik ez legijio, jagokon euzko-bixirik, Euz- kad'i emon; abertzaleatun barik ez legi Euzkadi azkatu.

Egija da, bafiz, euzkerari zor dautsuga- la, euzkera jagon dabela daukagun euzko- bixija; euzkera ixan dala geure aurkari- gustijak agirijan imini dautsezana geure euzko-eskubidiak; euzkerea ixan dala ge- ure arerijuten asmo txafak ezertu dabezan gudari gogofa.

GEURE EGINBIA'RA. — Euzkerea itz- egiten dakigun gustijok, Euzkerea idatzi ta irakufi, Euzkerea dakigun gustijok al- kafekin befi euzkera egingo ba'gundu, beste txori batzuk abestuko leuskiguk Abertzaleatun arazuten auzengoz dabilzan ainbat dira, euzkera jakin eta gatzeleraz be- ti, itz-egiten dabenak. Abertzale sutsu bu- rrua egin eta seme-alabai beti erderaz itz- egiten dautsen amaika guraso ba-dago; ¿Zer dikuf? Onazpi-bako abertzaleatuna- zala. Abertzaleatuna ta euzkeltzaleatuna euzkijua ta argija lez alkafegaz ibili biaz diran adizkidiak dira.

Abertzalea dan euzkotafak, ba, gauza bi- jok bete biaz daut: 1. Gastia ixan ta euzkerarik ez dakija- nak, eria ba-dauka ikasten alegindua. 2. Gurasuak diranak, nai eurañ jakin, nai jakifnez, seme-alabai lenengo ta behen euzkera irakatsi, eria ba-du.

Eztakigula jazo "Dictadura" aldijan ja- zo zana. Una batetik bestera abertzaleatun- a ni zalakua ixan zan. Euzko-abertzalea- tunak euzkeraren dauko onafirik sakon eta senduena.

MATE.
ONDARROA
DE PESCA.—Debido a la persistencia de los malos tiempos en la mar y también por la escasez de papardo notada en la semana anterior, las embarcaciones dedi- cadas a la pesca de la palometa han es- tado inactivas, permaneciendo en casa des- de el domingo día 19 hasta el martes pa- sado, día 28, con la única salvedad del viernes, en que salieron a la mar, regre- sando sin haber pescado nada.

TEATRO.—El domingo pasado, el Cuadro artístico de la Congregación de San Luis Gonzaga nos obsequió en el Salón Bide-Onera con una agradable velada teatral. Tarde y noche, en la primera con poca entrada y a la noche con el salón lleno, pusieron en escena la bonita obra de don Víctor Garitaonandia titulada "Aitona ta biloba" y la chispeante comedia "Bernardo'ren larririk", de T. de Alzaga.

La interpretación, excelente, cosechando los actores grandes aplausos. En los intermedios tomó parte la banda de txistularis de la Congregación, obteniendo un éxito, y siendo agradable sorpresa su presenta- ción al público.

El lunes, y en el salón de Batzoki, el Cuadro de éste, ante un público numero- so, nos separó una agradable sesión noc- turna, llevando a escena la representación de la graciosísima obra euzkérica "Nes- kazar". Los intérpretes se apuntaron un éxito más a los muchos que llevan ya cosechados en esta temporada.

NATALICIO POLITICO.—Los tradi- cionalistas locales han dado a luz un nuevo centro político. Es el cuarto de la se- rie. Primeramente, hace ya años, abrieron un local, al que denominaron Círculo Tradicionalista. Se hartaron, por lo visto, con esta denominación, o, lo que es más pro- bable, existiendo entre los socios del Círcu-

lo Tradicionalista muchos liberales, ma- nifiesta contradicción, pues la doctrina tra- dicionalista es la antítesis de la liberal, que no podían digerir la denominación se- ñalada, acordaron retirarla, poniendo en su lugar esta otra: Centro Vasco-Español.

Después, estos mismos tradicionalistas, queriendo ensanchar el campo de sus ac- tividades políticas, fundaron otro Centro, ti- tulado Juventud Monárquica. Jóvenes tra- dicionalistas, monárquicos de Alfonso, todo un pisto.

Desplegaron tanto las alas, extendieron tanto el vuelo, que, remontándose a alturas superiores a su alcance normal, se encon- traron en él con una atmósfera rara, en- viciada. De pronto, que se desmorona todo el tinglado. Los jóvenes monárquicos, tra- dicionalistas de Alfonso, se marchitan pre- maturamente, mueren por falta de vida.

Los otros, los vascos de las Hurdes y los españoles de Albazketa, tampoco pueden seguir viviendo. Tienen tal concepto del ideal, que como todos es sacrificio, que en- tre tantos (?) no pueden reunir lo sufi- ciente para pagar la renta de su domi- cilio social. Se cierra el flamante Centro Vasco-Español y algunos socios se llevan a sus casas objetos del mismo por bastan- tes menos pesetas de su precio.

Unos cuantos años reambulando de aquí para acá, para parar en la apertura de otro Círculo Tradicionalista. Así reza el letrero. Veremos si la práctica dice lo mismo. Y esperamos el nuevo parto del quinto Centro. Ahora que éste pueda que lleve un título más en consonancia con el sentir y deseos de los jaimistas-alfonso- nos. Por ejemplo, pudieran denominarle "Fren- te Unico contra el Nacionalismo", o este otro, muy cierto: "Conjunción Monárqui- co-Republicana".

Que ello será así nos lo hace pensar cier- ta amigable camaradería que se nota úti- mamente entre líderes locales de campos tan opuestos.

ASAMBLEA DE AFILIADOS. — Se celebró el domingo pasado, con gran con- currencia, la asamblea de afiliados del Par- tido para estudio y aprobación del pro- yecto de organización regional de Bizkaia. Al mismo se presentaron varias emien- das, que fueron aprobadas.

NATALICIO. — La esposa de maestro compatriota Juan de Solabarrieta ha dado a luz un nuevo vástago, futuro abertzale, al que le impusieron el nombre euzkérico de Josu Azkatasuna. Zorijonak.

JOKINTXO
TAFALLA
EL TIEMPO.— Hemos atravesado un gran temporal de nieves que ha durado diez días; las heladas también se han sucedido, y por este motivo los labradores se han visto precisados a guardar fiesta. La hu- medad recogida en los campos ha sido grande.

LOS CARNAVALES.—Sin notarse lo más mínimo han transcurrido en esta ciu-

Bai irakufle, batasunatzaz ostera be. Da- bilanak jakifun dauz izpafak eta nik be na- bilalako-edo, jakifia gura enuezan gauza ba- ztuz jakin dodaz.

Eneuke gura neure lantxu onetan asko luzaterik, labuf ixatia gura dot, idazki az- untak aspertuten dakijeta-ta.

Baia lantxu onen asijerako lenengo azal- pena egin-barik be enaz geldituko.

Euzko-Alderdi Jeltzaliak bere agindari- jak dauka eta guk bere alderdikide lez euren agindubak bete biaz-doguz. Uri-Buru -Batzafak, Erlikuak eta Euzkadi'koa. Gi- ein agindubak bete bafian gagoz ta beteko doguz eurok diralako geure agindari ba- kafak. Beste agindaririk ezotzu ezaututen.

Orainuan be, txaidetatik ziaf dabilen batasun zuzumufu oneik itxaliteko bere aginduba emon dauku geure Erki-Buru -Batzafak eta agindu a nai ta nayeze bete biazko dogu; betetan ezpa-dogu, ezkara ixango benetako alderdikidiak. Bere gin- du bat egon da batasunatzaz ta guk ezta- kagu beste egin biazki aginduri bai biaz dan zabalgunia emotia baño. Ezelako bilduf -barik eta inori jaramon barik Gauza bata egoki ixango bafitaxe ta bestia ondo ba- lego alio batera itxi biaz doguz ta Bizkaia -Buru-Batzafak esan dauñ lez, inoizaguz batasunatzaz itzik entzuten baf'oguz, jara- monik bere ez, ta jaramon baf ba-da, eran- tzen ekezagozala espanaf alderdikiazk batuteko. Okef ba-dabiliz zuzendu dadixala eu- ren indafagaz ta z inor ondautu.

Emen daukaguan Espana'ko Alderdi Katolikak ba-dakiguz nortzubenak diran. Bateko Gandarias, besteako Artetxe, Urki- xo ta Etxebarria. Ofeik eurenak galduta ikusten dabezanian dotoz gurgana, ez usku- tzaleatuna jasoteko ta gixtjaguz abertzale- tasuna edo euzkotatunari bixija emoteko.

Argi-argi ikusten da ofein mafasuna euz- kotafenganako. Euzkotaf abertzaliak ondo ezaututen dabez gixon ofeik eta ezaututen eztabentzako itaun bat bakarike egingo dogu. Gixon andi ofeik, andijak aberatsak diralako, ¿zenbatzuk "ordenanza" edo txi- fil euzkotaf daukez euren Banco de Biz- kaya'n? Banco de Bilbao'n eta Banco del Comercio'n? Dagozan gustijak ezpa-dira, geyanak bai beintzat, bata Badajoz'koa ta bestia Caceres'koa, ta olantxe dan-danak.

Ori abertzaleatunaren begifik begiratu- ta, eta begiratu ezkeru uskurtzaleatunare- netik, ikusiko dogu zelan orain dala egin gixti Bilbao'ko alkate edo endoriak euren asafia erakutsi ebanian Josu-Bijotza'ren juañia kenduten duazalako, euren ixen ebi- nak ezbezelala emon. Balparda Etxebar- ria'k eta Moyua'k.

Auntz zaf batek sasi antzume euki eba- zan, eta mañe zitubazan amak umiak mañe dabezan lez. Baten auztza bedafa jaten ba- sora juañ zan eta sasi antzumoi dei-egin eta esan eutsen.

Ene seiñio oin basora juañ biaz naf eta ardurua euki otsuagaz etxera badatof ez igi- di afia.

Antzumiak amari erantzun eutsen: Ama zuaz basora ikara-barik eztoztu sa- balduko inori aterik-eta. Auztza, nasai, na- sai juañ zan basora. Gerotxubago atia jo- beben.

"Atia zabaldu, ene umiok, ama emen daukazez gustijontzat gozaukaz. Baña abots gafatza eukon eta umiok ezautu leben otsua zala. Ez, atea ezta zabaldu biaz utz- etzara gure ama z utzua zara, gure amak eztauko abots gafatzik.

Orduan otsua saloki batera juañ zan eta...

dad las fiestas del Carnaval. Ni un baile, ni una máscara.